

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Naša vloga je tudi da velja v politični svet in v državah s posljanjem na dom za celo leto 24 K, poi leta 12 K in za četrt leta 6 K. Narodnost izven Jugoslavije 22 K. — Narodnost se potuje na Slovenskih "Slovenskih Gospodarjev" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Ulica "Katoličkega življenja" dobivači načrte posebne naročnine. — Posamezni deli staveje, ki vsebujejo 4 strani 42 vln., na 8 strance 60 vln. — Uredništvo: Korolica cesta štev. 5. — Dokopali se ne vratajo. — Opomilitev: Korolica cesta štev. 5, sprejetna naročnina, izkoristi in reklamiraj. Načrte se plačajo od naslednjega pristopeta na enkrat K 180. Za vekratno oglast primeren popust. V edečku "člane usmeritve" stane beseda 50 vln. — Izkoristi se sprejemajo do torka oglastej. Nezaprti reklamiranji se politične prese.

Vladavina države.

Narava človeštva je taka, da mora živeti med zabe in neki državni zvezzi. Toda kakšna naj bo vladavina države, to določijo ljudje sami. Zato pravi sveto pismo, da "vsaka oblast je od Boga". Kakor so določili ljudje, da hočejo živeti, tako je božja volja.

Vladavine države delimo pred vsem na dvoje: monarhija ali republika. Monarhija je ona vladavina, kjer stoji na čelu države en sam človek za celo življenje, republika je ona oblika, kjer si ljudje izvolijo glavnega načelnika za neko število let. Monarhija je "absolutna", aka ima vladar sam ali pa majhen krog oseb, ki se nahajajo okoli njega, v rokah vso oblast, da delajo, kar hočejo. Monarhija je "ustavna", aka velja v državi "ustava", namreč neke temeljne postave, potem katerih si ljudstvo voli zastopnike in potem ti sestavijo vlado in delajo postave. Vladar ima v tem slučaju isto oblast, kakor predsednik republike, potrjuje vlado in postave, ki so bile pravilno uveljavljene, je sploh najvišji čuvaj ustavnosti in državnega reda. "Parlamentarna" monarhija je ona, kjer državni zbor ali parlament sestavlja vlado in se mora vladu vedno ravnati po večini parlamenta. Avstrija in Nemčija pred vojno sta bili ustavnii, toda nista bili parlamentarni vladavini, kajti vladar je lahko imenoval vlado, ki ni izšla iz parlamenta in se ni opirala na večino v parlamentu. Republika (a tudi monarhija) je lahko "oligarhična" ali pa "demokratična". Demokratična vladavina je ona, kjer ima glavno oblast ljudstvo (z grško besedo "demos"), "oligarhična" je ona, kjer ima oblast malo število oseb, ki imajo posebne predpravice (od grške besede "oligoi", to je "maloštevilni").

Vprašanje je, kakšna oblika vladavine je najboljša in najprimernejša?

Same na sebi izgleda, da bi bila najprimernejša oblika vedno demokratična republika, kjer bi si poslani izvolili predsednika države, kakor voli občinski svet svojega župana. Toda temu ni tako. V resnici ni nobene državne oblike, v kateri bi mogli želeči, da je vedno in povsod najprimernejša. Odvisno je od ljudstva in od razmer. Pred sto petdesetimi leti je živel na Francoskem velik mislec, ki se je celo življenje pečal s tem vprašanjem in napisal o njem zelo globokeumno knjigo. Slednjič je prišel do zaključka, da je predvsem odvisno od ljudi, kako razumejo duha postav. V enem kraju je najprimernejša ena, v drugem druga oblika vladavine. Ako vrla med državljanji "državljanška čednost", bo država stala dobro, ako ne, pa slabo. Na splošno se lahko reče, da absolutna monarhija, kakor je bila na primer Nabudonozerjeva v Babilonu, ni dobra. Toda imamo mnogo slučajev, da je ljudstvo v taki vladavini živelo zelo dobro, mnogo bolje, kakor ako bi na primer imelo republiko. Tudi oligarhična republika in feodalna monarhija (to je ona monarhija, kjer ima glavno besedo plemstvo) ni dobra. O republiki sami večja zelo različno. Zgodovina kaže, da je bilo mnogo republik, kjer se je vladalo zelo dobro, a tudi mnogo, kjer je bilo zelo slabo. Na splošno je v republiki manj stalnosti in manj reda, kakor v monarhiji, lažje nastanejo državljanški prepriki in medsebojni boji. Lahko pa dobro prospeva republika tam, kjer je izobrazba med ljudstvom zelo razširjena in je prebival-

stvo cele države močno enotnega duha. Republike starih in srednjih vekov so imele večinoma zelo burno življenje. Navadno so obstajale samo kratki čas, ali pa so vladali v njih vnedni prepriki. V novejšem času imamo dvoje republik, ki se razvijajo zelo dobro: Francija in Amerika. Toda tu veljata ona predpogojja: kultura in enotnost. Republika se lahko izkvare v "ohlokraciji" (gospodstvo druhal), ako dobi v roke oblast najnižja druhal, ki gre za onimi voditelji, kateri se ji znajo najbolj prikupiti z vse mogočimi neizpolnjivimi obljubami (demagogi). Monarhija se pa lahko izkvare v absolutizmu.

Na splošno torej nikakor ne moremo reči, da je vedno ta ali ta oblika vladavine najboljša. Vsaka je lahko dobra in vsaka slaba. Za naše razmere moramo reči, da je najprimernejša ustavna monarhija na široki demokratični podlagi pod rodbino Karadjordjevičev. Razlogi za to so:

Rodbina je dobra in poštena in si je pridobilna za naš narod in našo državo toliko zaslug, kot nobena druga. Zlasti naš sedanji regent uživa splošne simpatije in nima nasprotnika.

Sedanja vladarska rodbina uživa velik ugled pri različnih velikih državah in je zanje neke vrste poročilo našega dobrega razpoloženja napram njim. A od teh držav smo vsekakor mednarodno znatno odvisni. Pri mirovnih pogodbah se imamo zlasti našemu regentu zahvaliti, da nismo odrezali še slabše. Bol zoper vladarsko hišo bi izpodkopaval naš ugled v tujini, zlasti pa tudi naše finančno stanje, ki je že sedaj dovolj žalostno. Borza je tako občutljiva in radi tega ne smemo izizzavati nemirov in nezaupanja brez potrebe.

Monarhija nam jamči za neko stalnost v državi. Pomislite, kaj bi bilo, ako bi moral voliti celo predsednika države. Vsaka stranka bi hotela imeti svojega kandidata, nikdar bi se ne mogli sporazumeti med sabo. Hrvat bi ne maral Srba in obratno. Ta ko imamo pa vsaj to mirno točko, ki posreduje celo v drugih preprikih.

Monarhija nas prav nič ne ovira v demokratičnem razvoju. Saj lahko vsakdar voli, kakor hoče, poslanec dela, kar hoče, samo da priznava jedinstvo države in kraljestvo. Na ta način se celo lažje razvija demokracija, kakor pa, ako bi imeli predsednika države iz te ali one stranke in bi potem zavladal absolutizem strank.

Srbski narod se je po ogromni večini izreklo za monarhijo, v državnem zboru je monarhistična dvretijska večina. Torej se moramo ukloniti in sprejeti monarhijo, ako hočemo jedinstvo države. Saj vendar ne moremo zahtevati, da bi se ogromna večina uklonila manjšini.

V Srbiji obstaja monarhija pravno od nekdaj, pri nas se je v razpadom Avstrije razrušila in smo postali svobodni, da se uredimo, kakor hočemo. Imamo toraj možnost, da se priključimo monarhistični Srbiji ali pa ne, a nimamo pravice, da zanesemo revolucijo v Srbijo.

Naša stranka je že dejansko tekom dveh let priznala Karadjordjevičev. Vprašanje republike ali monarhija je čisto praktičnega pomena, toda s tega stališča mora za nas biti rešeno.

Tretja vloga poslanca Pišeka in tovarishev je predložena trgovinskemu ministru in razpravlja o draginji, ki vrla v naših krajih. Ker so cene manufakturnemu blagu tako izvanredno visoke, si revni ljujajo ne morejo preskrbeti obleke in raste radi tega obča nevolja. Ponekod otroci ne morejo več v solo in cerkev. Ker vrla dosedaj še ni ničesar ukrenila tozadovno, prodajalcem blaga, usnj, obleke in črevljev ni predpisala maksimalnih cen, med tem ko jih je predpisala za deželne pridelke, ima trgovinski minister odgovoriti, kaj namerava vrla storiti, da se olajša beda ljudstva. Vrla naj odgovori, da li je vojna, vpeljati kontrolo nad prodajalcem vsakdanjih potrebsčin, predvsem obleke in zlasti nad prekupci izdelkov in surovin, osobito kož za usnje.

Nadalje so vložili poslanci Jugoslovanskega kluba interpelacijo, v kateri opozarjajo ministra za socijalno politiko na nujno potrebo modernega viničarskega reda za Slovenijo. Na raznih enketah in posvetovanjih viničarjev in vinogradnikov se je izdelel že marsikak načrt, po katerem bi se vrla lahko ravnala pri izdelavi viničarskega reda. Socijalno pravičen viničarski red je nujno potreben in gospod minister za socijalno politiko naj uvažuje to nujno potrebo reforme viničarskega vprašanja; gradivo je v ta namen že zbrano.

Tudi na kadilce je zmislil Jugoslovanski klub. Glavni direktor uprave monopolja za tobak je pred meseci v budžetni razpravi sicer obljubil na zahtevo in vprašanje zastopnika Jugoslovanskega kluba, da bo monopolna uprava preskrbeli v par mesecih posebni tobak po nizki ceni za pipo, ali je tudi samostalo pri obljubi. Ker se ni ničesar storilo, da dobitjo revnejši kadilci primerno množino cenega tobaka, ima finančni minister podati tozadovni odgovor.

Iz vseh interpelacij, ali kakor jih Srbi imenujejo, upitov, se razvidi, da razumevajo naši poslanci potrebe ljudstva. Sedaj je odvisno od vrlade, da roči stavljeni vprašanja na povoljni način. Ako tega vrla noče storiti, kar zahtevajo poslanci, potem nosi odgovornost ona in ne poslanci.

Sedaj naših zastopnikov ni več v vrladi, niti v Beogradu, niti v Ljubljani, in bodo polagali račune o svojem delovanju za ljudstvo poverjeniki in ministri, ki so izšli iz naših nasprotnih taborov.

Tisti teden po Novem letu
od 2. do 9. januarja bodi posvečen

agitaciji za naše časnike

"Slovenski gospodar" in "Straža".

Liberaci porabljajo svoje izvozničarske mili. jene za svoje časopisje. Socijalni demokrati hodijo od hiše do hiše in vsljujejo svoje liste. Zato je brezversko časopisje na Slovenskem trikrat močnejša kot naše krščansko. Vsak teden gre okrog 350 tisoč izvodov brezverskega časopisa med Slovence, ki nači komaj poldrugi milijon, tako da skoro vsak četrtek Slovenc dobi protikrščanski list v roke. Slabe poslance so se že pokazale pri volitvah.

Ali naj gre tako naprej? Ali naj mi roke križem držimo? To bi bila neodpustljiva brezbržnost in nemarnost!

Mladenci, mladenke, možje, žene! Porabite teden po Novem letu za to, da

pridobivate naročnike

za naša lista "Gospodarja" in "Straža"!

Hodite od hiše do hiše, in nabirajte naročnike! Glejte, da nam starinarnočniki ostanete zvesti! Pridobivajte nove naročnike!

Ce kdo težko plača sam naročnino, naši naročniki potrije, štirje skupno!

Orli! Orlice! Dekliške zvezze! Marijine družbe! Izobraževalna društva! Osnujte si stalen časnikarski odbor, ki naj nabira od hiše do hiše naročnike za naše liste!

Naročnino naj, če mogoče, pobirata po dva in dva, fako bo laže in bosta več dosegla! Od jutra do večera cel teden žrtvujte za krščanske liste! Pri o.

Delovanje naših poslancev.

Zvesti svojim načelom, se trudijo naši poslanci, da bi izposlovali našemu slovenskemu ljudstvu vse one pravice, ki se zamorejo pridobiti. Poslanec Franco Pišek je stavil že v prvih dnevih svojega bivanja v Beogradu razne interpelacije, ki jasno kažejo, da imajo naši poslanci res voljo pomagati, koder se pomagali da. Prvo interpelacijo je poslal g. Pišek finančnemu ministru v zadevi izjednačenja državnih davkov. Jugoslovanski klub je mnenja, da morajo državljanji imeti enake dolžnosti in tudi enake pravice. Klub je predložil v septembru leta 1920 bivšemu fin. odboru predlog, ki je bil sprejet in v katerem se je zaklevalo, da naj sodočujejo pri izjednačenju davkov vsi interesenti-davkoplačevalci vseh slojev, ka-

tere je treba-zaslišati, predno se izdelajo tozadovni predlogi. Tudi iz socijalnih in gospodarskih razlogov je potrebno izjednačenje državnih direktin davkov.

Druga interpelacija poslanca Pišeka se bavi s prehrano revnješih slojev v naših krajih in je naboljšana na prehranjevalnega ministra. Vsak, ki pozna vinorodne kraje naše Stajerske, ve, da trpijo ravno v teh krajih ljudje najbolj na pomanjkanju živil, kar se opaža posebno spomladi. Zima je tukaj, ljudje rabijo nujno pomoč v živilih. Prehranjevalni minister ima torej odgovoriti: Ali je storil že kaj v le-tej važni zadevi in kakšne načrte ima glede prehrane za bodoče mesec?

nih, ki hočejo dobivati časopis na dom, si napišita načančen naslov in pošto Naslove z naročino pošliti na upravljenštvo „Slov. gospodarja“, ozir. „Straže“! Označte, ali je naročnik nov ali star!

Vsak pridni nabiralec

Ki pridobi pet celoletnih novih naročnikov „Slov. gospodarja“ ali „Straže“.

dobi za darilo

Iep skladni koledar

Ki stane s poštnino vred 15 krov!

„Vsak katoličan

ima sveto dolžnost,

Ca podpira katoliško časopisje in ga kar najbolj razširja! (Papež Pij X.).

Politični ogled.

Jugoslavija. Zadnja seja konstituante pred prazniki je bila 23. t. m. Ko so na tej seji ugoovili, da zamorejo poslanci, ki so bili izvoljeni na več listinah, obdržati samo en mandat, je predsednik skupščine dr. Ribar odgodil konstituanto čez praznike. Prihodnjo sejo bo še sklicala nova vlada in bo to sejo otvoril regent sam s prestolnim govorom. — V času, ko je bila večina poslancev na božičnih počitnicah, so se pogajali razni politični klubzi zastran sestave nove vlade. Najmočnejši stranki v konstituanti: radikali in demokrati so si že bili čisto edini zastran posameznih ministrstev, pa so se v zadnjem trenutku sprli zastran vprašanja: katera stranka naj zasede ministristvo agrarne reforme: ali radikali ali demokrati? Vsaka od teh dveh struj je zahtevala ministarski stolček zase in baš ob tem vprašanju, so se razbila že skoro zaključena pogajanja za sestavo nove vlade. Pogajanja so sedaj prekinjena, Pašič — kateremu je bil poveril regent nalog, da sestavi novo vlado, je vrnil ta mandat regentu. Demokrate je sedaj strah, da bi prišel radikalec Stojan Protič, ki je najbolj naklonjen slovenski samoupravi, za katero se bori Jugoslovanski klub, na površje in bi zabil on glavno besedo pri sestavi nove vlade. — Ker so razne visokostojče bolgarske osebnosti netile in širile prevratno gibanje po srbskih obmejnih okrajih, je naša država prekinila vsakoršni promet z Bolgarijo.

Italija. Zadnje dni je podvzela Italija resne korake, da izpolni mirovno pogodbo z Jugoslavijo in prežene z Reke d'Annunzija. Italijanski general Caviglia je dobil od vlade nalog, da d'Annunzija najprej resno pozove, naj se pokori zahtevi domovine. Ker se pa d'Annunzijo ni hotel pokoriti temu pozivu, je Caviglia obkolil Reko na suhem in tudi na morju, da prisili tega samodržca k predaji mesta. Kakor hitro pa je zaznal d'Annunzijo, da bo Reka obkoljena, je proglašil 21. t. m. v svojem kvarnerskem kraljestvu vojno stanje. Na ta d'Annunzijev proglašenje je nastopil general Caviglia nasilnim potom napram d'Annunziju in je po srditem boju iz suhega in morja 28. t. m. zasedel Reko. Italijanska poročila že znajo povedati, da je bilo v teh bojih 400 mrtvih in 100 ranjenih. Med ranjenci je bojda sam d'Annunzijo. Kakor hitro pa je zaznala d'Annunziju nakljena sodrga v Trstu, Miljanu, Turinu in po celi Julijski Benečiji, da je začela italijanska vlada napram Reki z resnimi koraki, so se vršile demonstracije po ravnokar omenjenih krajih. Prišlo je do več krvavo smrtnih spadov in radi teh nemirov d'Annunzijevih pristašev je proglašeno vojno stanje v Trstu ter po celi Julijski Benečiji. — Voltite v krajih, katere je Italija pridobila v svetovni vojni, bodo 27. t. m.

M a d ž a r s k a. V Budimpešti so te dni končali sodno razpravo proti svoječasnemu Kunovim-kommunističnemu poverjeniku. Od teh vladnih razbojnnikov so obsodili 3 na vešala, 6 pa na dosmrtno prisilna delo.

Nemčija. Od prevrata do danes je izročila Nemčija ententi 41.000 topov.

R u s i j a. Po vseh ruskih industrijskih mestih so izbruhnile stavke. Najbolj občuti ruska boljševiška vlada štrajk rudarjev. Protiboljševiško gibanje po ruskih mestih je že tako napredovalo, da so se začeli boljševiški vladarji batiti za obstoj boljševiške vlade. Poročila pravijo, da se je glavna boljševiška vlada iz strahu pred prekucijo preselila iz Moskve v Petrograd.

Tedenske novice.

Zbor zaupnikov Kmetske zveze, oziroma Slovenske stranke, se vrši v sredo pred Sv. Tremi kralji, dne 5. jan. 1921, ob 10. uri predpoldne v Mariboru v dvorani Strokovne zveze, Splavarska ulica. Na zboru poročajo naši poslanci. Ker gre za važna vprašanja, pozivamo vse okrajne odbore Kmetske zveze iz Stajerske, Koroške in Prekmurja, da pošljajo iz vsake župnije zastopnike.

Slov. kršč.-soc. zveza za Slovensko Stajersko ima svoj občni zbor na praznik Sv. Treh kraljev 6. jan. 1921, ob treh popoldne v Celju v vrtni dvorani hotela „pri belem volu.“ Vsako izobraževalno in branje društvo, mlakiške in dekliške zveze ter odseki Orlov in Orlic naj pošljajo svoje zastopnike. Govori predsednik dr. Hohnjec.

Pozor na volilne imenike! Opozarjam naše zaupnike po vseh občinah, da shranijo propise volil-

nih imenikov volitev za ustavotvorno skupščino. Naprej si naj tudi vse tiste naše pristaše, kateri so bili iz kateregakoli vzroka izpuščeni iz volilnega imenika. Oboje utegnemo še prav kmalu rabiti. Torej pozor!

Obupni kluci iz Koroške. Razmere v Avstriji, zlasti na Koroškem, so tako obupne in žalostne, da si obupnejši niti misli moremo. Kmetom so rekvirirali vse, žito, krompir, živino in še celo svinje. Slovenci ne dobe niti kart za živila, še manj pa živil, so prisiljeni, da se izseljujejo. Nemci in nemškutarji si pa pulijo lase, ker so glasovali za Avstrijo. Ze pred tedni so Nemci in nemškutarji zahtevali na številnih sestankih, da hočejo proč od Avstrije ter da bodo zaprosili vrhovni svet v Parizu za zopetno ljudsko glasovanje. Kmalu po ljudskem glasovanju je izginil bel kruh, izginile so žemljice, na njihovo mestu je pa prišel kruh iz koruznih moke, kateri je primešana moka iz koruznih storžev in fižola. Kruh je kisel in grenek, ima plesniv duh in je za bolne osebe popolnoma nevzeten. Ako pridejo mestjani z naravniki na deželo, milo prosijo za živila, toda nemška krona nima nobene vrednosti in vse zahteva jugoslovanski denar. Vse prebivalstvo Koroške, še celo najzagrizenejši nemškutarji, se boje avstrijskega denarja tako, kakor kakuge zastrupljenega predmeta. Toda vse tarnanje listov in obupanega prebivalstva ne pomaga nič, po toči zvoniti je prepozno in po smerti je tudi kes prepozen. Na dan ljudskega glasovanja bi si bili Korošči lahko boljše postiali.

Sprejem koroških beguncov v našo državo. Koroški begunci, ki si želijo pridobiti naše državljanstvo, morajo vložiti do dne 16. januarja 1921 prošnje cizroma izjave za opicijo pri upravnih oblastih prve stopnje, to je pri naših okrajnih glavarstvih, oziroma pri mestnem magistratu Ljubljana. Za otroke izpod 18 let morajo prositi stariš ozir. varuh. Nekatera okrajna glavarstva zahtevajo od prosilcev, da si morajo na prej pridobiti občanstvo v katerikoli občini naše države. Ker je rok za vlaganje prošenj kratek, občinski odbori še pa razenega počasi poslujejo, je treba hiteti, da ne bo zamudil kdo izmed prizadetih rok. Občine pa naj bodo koroškim prosilcem naklonjene.

Stavka rudarjev. Vsa znamenja so kazala, da bomo imeli po vsej Sloveniji stavko rudarjev. Toda ta stavka poteka povsem drugače, kakor je bilo pravno soditi. Rudarji v Velenju in v Zabukovici, skupaj 1068 oseb, so se dne 21. t. m. začeli po svojih zaupnikih pogajati z vodstvom teh dveh državnih rudnikov. Pogajanja so bila uspešna in rudarjem se dovolili 40% povišanje temeljne plače ter več priboljškov glede prehrane. Tudi rudarjem v Lesah in Prevaljah je bila povišana temeljna plača za 50%. Vse drugače pa poteka stavka rudarjev v Trbovljah in v tistih premogovnikih, ki so pod upravo trboveljske premogokopne družbe. Ti rudarji se namreč nahajajo pod vodstvom in vplivom komunistov. V teh premogokopih še dosedaj ni prišlo do nobenega sporazuma, čeprav se za zadavo zanimala deželna vlada v Ljubljani ter ona v Beogradu. Dne 28. t. m. so se pa pridelala na posredovanje deželne vlade v Ljubljani prva resnejša pogajanja s stavkujočimi rudarji. Po daljšem posvetovanju se je dosegla podlaga za načinalna sporazumna pogajanja. Kakor kažejo vsa znamenja, bodo rudarjem trboveljskega premogovnega kolišča dovoljene iste plače, kakor jih dobivajo rudarji v državnih rudnikih. Pogajanja se nadaljujejo in je upati, da bodo dovedla v najkrajšem času do sporazuma.

Samostojna za podržavljenje — advokatov. Posili poslane Samostojne Kirbiš iz Šentjanške fare, ki bo pa mbral svoj mandat odstopiti našemu poslancu Skobernetu, si je šel v svojo dolžnost, da je za božične praznike spregovoril svojim pristašem. Vrtel je svojo jezično slamoreznicu tako neumno samostojno, da bi se onečastil naš list, ako bi zaupal papirju Kirbiševa poslaniška izvajanja. Med drugimi otrobi im pleveljo je izrazil g. Kirbiš stališče Samostojne, ki je za podržavljenje advokatov. Temu predlogu g. Kirbiša niso hoteli prirtrditi niti najbolj verni samostojneži iz St. Janža, ampak so uporekali govorniku, češ: „Ako bodo advokati podržavljeni, potem jih bomo plačevali potom davkov vsi, tudi oni kmetje, ki se nikoli ne pravdamo in celo življene ne rabimo advokata.“ Za podržavljenje advokatov se poteguje Samostojna v Beogradu, to je res „kmetsko stališče!“ Ako je že duševno ponižni Kirbiš prišel s takoj bedastim predlogom, koliko govorniško prazne rezonance so šele narezali svojim vernikom samostojni nadkravarji: Urek, Mrmolja in Drolenik?

V gnojnico je zapeljala samostojna buša nekega mladega gospodeka pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah, ker jo je preveč marljivo zasledoval in ker njegov špičasti nosek ni bil v redu. Ko je zagazil v sredino gnojnico, si ni mogel drugače pomagati, kakor, da je pričel klicati na vso grlo na pomoč odvetnika dr. Goršeka, kateri ga pa v ponovenem času ni mogel slišati. Ta gospodek, doma iz Negove, si je moral sam pomagati iz gnojnico!

Srečno novo leto želijo vsem prijateljem in znancem podpisani slovenski fantje 20. pešpolka iz zasedene Bolgarske: Alojzij Lah, Franc Kocjan, Franc Majcen, Franc Curin, Franc Erhatič, Jožef Marin, Vinko Ročko, Alojzij Aleksič, Franc Pintarič, Andrej Klemenčič, Matija Vajda, Anton Stebih, Jv. Kaučič, Avgust Medved, Franc Ivančič, Franc Krabonja — in Franc Vogrinec, vsi iz Ormoške okolice. Prijateljski pozdrav!

Umrl je na Pobrežju pri Mariboru v letu 1921. v počojenju nadučitelj Jurij Bregant v viški starosti 81 let. Rajnemu vzor-ucitelju svetila večna luč.

Za mariborsko Dijaško kuhinjo. Ob novem letu bodo imeli denarni zavodi in različna društva občne zvore in letni obračun. Naša Dijaška kuhinja v Mariboru se vsem lepo in prisrčno pripravila. Nikar je ne pozabite! Letos potrebuje se poseben velike in izdatne pomoči. Tisočera hyala vsem, ki se jo v mihi uolem letu tako vrlo podpirali! Bog plati! Posebej se zahvalimo vrlim darovalcem iz Gornje in Spodnje Senarske, iz Verjan in Spodnjega Porčiča, iz Frama in Hoč za živilske in denarne prispevke, ki so jih prispevali po vrlih dijakih. V letnem poročilu izide natančnejši izkaz. Vsem dobrotnikom prav srečne nove leta! — Dr. Medved, tajnik.

Zalostna smrt. Na mariborskem koroškem krovu se je zgodila dne 29. t. m. smrtna nesreča. Bolni železniški ključavnica Anton Bauman je nameraval oditi preko železniškega tira po najbližji poti k zdravniku. Nesrečen je slišal svarilnega živiga bližajoče se ljubljanske lokomotive, ki ga je podrla in zapušča ženo in 5 otrok.

D'Annunzijev torpedni rušilec zgorel. Vladne čete so pri zadnjih spopadih poškodovale s streli kotile torpednega rušilca „Espero“, vsled česar so eksplodirali in je ladja zgorela. Moštvo se je rešilo in tem, da je poskakalo v morje.

Stavka železničarjev v Avstriji. Stavka železničarjev v Avstriji se širi vedno bolj. Železnički premet je skrajno omejen. Tako n. pr. vozita med Gradcem in Spiljem dnevno samo dva osebna vlaka, eden iz Gradea do Spilja in eden od Spilja do Gradea. Stavkujočim železničarjem se pridružuje še tudi drugo delavstvo. Kot vrok stavke se navaja skrajno nizka vrednost avstrijske krone, za katere si železničarji in tudi drugi sloji prebivalstva ne morejo nicesavabaviti, ter spoščno in veliko pomanjkanje živil.

Železničarsko gibanje v Nemčiji. Železničarji v Nemčiji zahtevajo povišanje draginjskih doklad za 1 marko na uro, železniško uradništvo pa povišanje draginjskih doklad za 60 do 100 odstotkov. Železničarji so zagrozili, da prično z generalno stavko, ako se njihovi zahtevi ne ugodijo.

Za Kmetsko zvezo so darovali: V Gogetincih, župnije Sv. Anton v Slov. gor. so nabrali 22 K; Ivan Urbas, Slemen, Selica ob Dravi 30 K; Pepo Jezernik, Zgornja Hudinja 194 K; Krajevni odbor Kmetske zveze v Vurbergu 325 K; Andrej Vesle, Kapela pri Brežicah 20 K; KZ pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju 300 K; Jožef Kardinar, profesor, Celje 40 K; Jos. Lončarič, župnik, Sv. Jedert nad Laškim 50 K; KZ, Sv. Jedert nad Laškim 50 K; A. Pinter, Slov. Bistrica 100 K; Martin Maško, župnik, Kapela 84 K; KZ, Sv. Peter na Kronskegori 20 K; Anton Čestnik, profesor, Celje 50 K; Maks Janeč, Celje 50 K; Anlon Močnik, Celje 20 K, Franjo Maček, Celje, 20 K; Jakob Skrabar, Griže 20 K; Anton Tomažič, kapelan, Ruše, nabral 141 K; dr. Kramberger, zdravnik, Sv. Lenart v Slov. gor. 150 K; Jos. Pečnak, župnik, Šromlje, 20 K; Ivan Juranič, Sv. Anton v Slov. gor. 61 K; v Središču nabrali 374 K; Micika Korenova na Dobrni nabrala 350 K; Micika Kukovičeva 30 K; gospa dr. Zupanova 100 K; dekleta v Pišecah nabrale 215 K; Kmetska zveza v Sv. Jurju na Pesnici 70 K; Kmetska zveza v Stopercah 60 K; Franc Schreiner, župnik, St. Ilj pri Velenju 14 K; Kmetska zveza pri Sv. Trojici v Slov. gor. 50 K; Kmetska zveza v Loki pri Zidanem mostu 70 krov; Alojzij Soba, župnik, Zdole pri Vidmu 200 K; Franc Vogrin, Zg. Volčina 20 K; Brvar Ignacij, kapelan in Josip Križnik, Vransko 410 K.

Gospodarstvo.

Cebelarjem.

V kraškem bomo obhajali tretje novo leto v Jugoslaviji. V začetku smo čutili vse najrazličnejše skeleče rane, katere nam je zasekala vojska; vsega ju manjkalo, kar bi človek najnujneje rabil, tega ni bilo dobiti. Pa ni čuda, ako se je nad štiri leta uničevalo vse, kar je prej človeška marljivost, um, potne čele in žuljeva roka pridelala; nič, prav nobena reč ni bila predragocena, da bi se v trenotku ne zdrobila v prah, oziroma porabila za morijo človeštva, sploh za najhujša hudodelstva. In minulo je! — Počasi se je začelo obračati na bolje, začele so se celiti rane. Pomanjkanje raznih potrebuščin je od meseca do meseca ginevalo. Danes zamoremo reči, da se že za silo živijo: svetovni promet se je zopet v takliko vprestavil in strnil, da se do male izjemne večina vsakdanjih potrebuščin vsaj dobi. Le ena rana zeva še precej široko — draginja. Ta bo pa le počasi celila in preces let jo bomo še čutili. A nimamo vzroka obupovati. Pred kratkim vrnivši se jetniki in drugi potnik iz tujin dejel bi nam reči: Le mirni boste, drugod je povod še slabje, še hujša draginja. Da si pa današnji položaj čimprej olajšamo in še zboljšamo, ni dovolj le tartinati in tožiti, ali da en stan drugoga sovraži, zatira ter mu kriundo položaja na ramena ves, temveč pošteno, pridno delo, to nam bodi pot do zadovoljnosti v dogledni dobi. V smotrenem delu izobrazbe je naša srečna bodočnost. To, dragi cebelarji, tudi nam velja! Cebela je najlepši vzor rednega, delavnega družabnega življenja. Ako smo mi gospodarji teh pridnih živali, nesmemmo biti slabje, posnemajmo jih. Smotreno delo in strokovna izobrazba toraj bodi naše stremljenje. Strokovno izobrazbo pa nam nudi organizacija, Cebelarsko društvo.

Kakor čebela nemore sama za se trajno živeti, temveč le v veliki družbi, tako tudi čebelar brez organizacije ni čebelar, ampak samočar — nevednež, in tak ostane naprej. Od daleč se pozna, če so čebelarji enega kraja združeni v društvo, so strokovno bolj izobraženi od drugih ter tudi vspešnejše čebelarji. Naša država je že v svoji otroški nežnosti hvalevredno naklonila svojo pozornost in skrb tudi čebelarstvu ter uredila, da se bo v prihodnjem zamogel vršiti reden potovalni pouk po vsej Sloveniji; razun, tega se bodo še vršili en- do dvadnevni poučni tečaji. Zato užal podružnice pridno prirejajo poučne shode; kam se bo trba oglašiti za predavatelja, se bo pravoča - sto naznamo. —

Slov. Čebelarsko društvo je v zadnjem „Slov. Čebeljarju“ izjavilo, da se občni zbori podružnic, oziroma vpisovanje udov naj izvrši do 10. januarja. Kdor se prigasi pozneje, ne dobi prvih številki „Čebeljar“. Vodstva podružnic naj toraj delajo v smislu zahteva društva ter pravočasno nabirajo člane, čebelarji pa pridno pristopajte in sicer takol, da vam ne bodo prve številke lista manjkale. Ne vstrašite se udinice — 24 kron! Kaj je to dandanes? Krona je danes toliko, kot pred vojsko krajcar! Nekdaj ste morali za nadnino utrpeti 2 kg medu, danes pa le ½ kg. Še navadno nekaj ostane. Vsi čebelarji toraj čvrsto na noge! Do 10. januarja vsi plačajmo udinino. Tudi čebelarji smo udje človeške družbe in naše domovine Jugoslavije; vsak stan po svoje, kakor vsak posameznik, je dolžen delati za boljšo bodočnost — saj vsak čela v lastno korist — in to dosežemo s morenem delom na podlagi strokovne izobrazbe in dobre organizacije! — Vsem vrlim čebelarjem želi srečno, sladko novo leto

Ivan Juranič,
deželni potovalni učitelj za čebelarstvo.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Tukajšnja čebelarska podružnica vabi vse, ki se zanimajo za to pa nogo našega narodnega gospodarstva, na obč. zbor, ki se vrši na drugo nedeljo po novem letu ob 15. uri v Soli. Pri zadostni udeležbi predava g. potovalni učitelj Juranič.

Dopljanikove misli o vinu in njegovih cenah. Nimske cene so narasle do višine, ki je nista slutila med in pred trgovitvijo niti producent niti vinski trgovec, Vzrok?! — Malo ga je, dobro je, — piley ga pa radi vsi. Ko bi družba vinogradnikov kupila v dočrem vinskem letu že ob trgoviti pridelek vseh najboljših vinorodnih krajev, ga spravila v dobre kleti, te kleti zapri skrbno, in bi pretočila vince pravoučno, tedaj bi se v času druge trgovite lahko res dočločile vinske cene. Vabilo bi se vse, kateri bi bili voljni, kupiti to vince in vršila bi se pravčata dražba. Vsakemu kupcu bi se dal dokument, ki bi mu dal pravico, da sme kot trgovec prodajati 30% višje, kot krämar pa 50 do 100% višje kakor proizvajalec. Ime našega vinca bi vedno ostalo sloveče. Takih vino - gradarskih društev pa ni bilo in jih tudi ne bo. Prijejo namreč letine, slabe in dobre. Trsek se včasih potradi, dati, kar je v njegovi moči; pride pomanjkanje sodov in padanje moštnih cen. Hudovali bi se ljudje in rodila bi se sovraštva. Solncece bi od žlosti pričelo temneti, trsek bi se krčil od tuge, njegova moč bi pričela pesati, vinske cene pa bi rastle v neznošne višine. Družbine kleti pa bi napolnjevala praznотa. Idealno vinski gospodarstvo je: prva trgovina v žepu, druga v kleti, tretja pa v vinogradu. Nekaj poštenih mož, velika klet, vinske bisere v zapor, žn nastali bodo časi, ko ne bo več nezdravega ska - kanja vinskih cen.

Cena modre galice za škopljjenje trt je od lanškega leta močno poskočila, ker se je podražil baker, ki je za fabrikacijo galice neobhodno potreben. V I-tahji n. pr. je stal meseca decembra 1919 kg galice 1.77 lir, februarja 1920 že 2.25 lir, koncem maja pa 3.30 lir. Danes stane 4 lire, ali po našem denaru 22—23 K. V Nemški Avstriji stane 1 kg galice 55—60 nemško-avstrijskih, na Madžarskem pa 52—54 ogrskih K. To je prvorstna 98—99% galica, kakor nam jo je letos preskrbel naša kmetijska družba. Uvaža in izdeluje pa se tudi slabša, komaj 70—80% galica, ki je vsled tega na prvi pogled sicer za nekaj cenejša, pa se je mora več vzeti, ker je slabša, če si hočemo zasigurati vspeh pri škopljjenju. Zato ne pride ceneje. Mnogi posestniki, ki imajo to cenejšo in slabšo galico, bodo seveda vzeli za polovnjak isto množino, n. pr. 3 kg, kakor oni, ki imajo polnovredno galico in si bodo s tem naredili občutno škodo v goricah, če bo le količaj močvirno leto. Razlogina bo preslabla in ne bo učinkovala povojno proti peronospori. Pazite!

Kmetijska podružnica Maribor in okoliš je pripravljena naročiti večje množine umetnih gnojil in raznega semenja, ako se udje za to blago prijavilo. Prijavljati pa se je v trgovini Klanjšek in Penič, Ve - trinjska ulica.

Sadjarsko nadzorništvo v Celju bo predilo januarja, februarja in marca 1921 leta po raznih občnah celjskega okraja več dvadnevnih praktičnih sadjarskih tečajev za fante in odrasle sadjarske interese. Tečaji se bodo vršili le v tistih občinah, kjer se bo zglašilo najmanj 15 udeležencev. Priglasila (zadostuje dopisnica), v katerih naj bo naveden natančen naslov priglašenca in občina, v katero spada, sprejema sadjarski pododsek poverjeništva za kmetijstvo v Ljubljani, do 10. januarja 1921. V prihodnji Stevilki „Kmetovalca“ bo potem objavljen spored tečajev, iz katerega bo vsak priglašenec razvidel, katerega dneva pride na vrsto njegova občina. Tečaji se bodo vršili po možnosti v soli ali pa na kakem

drugem primernem prostoru (društvu, domu itd.), ki naj ga preskrbi županstvo. Teoretični in praktični pouk se bo vršil po sledenem načrtu: 1. dan od 8. do 12. ure. Predavanje: Sadna plemena in vrste. Vzgoja sadnega drevja. Požahhtnjevanje. Precepitanje. Od 10. do 12. ure. Praktične vaje v sadovnjaku. Požahhtnjevanje, zlasti precepitanje starejšega sadnega drevja. Od 14. do 15. ure. Predavanje: Oskribovanje mladega sadnega drevja. Novi nasadi. Saditev, gnjenje, obrezovanje, varstvo. Napake. Od 15. do 16. ure. Praktične vaje v sadovnjaku po dopoldanskem predavanju. 2. dan od 8. do 10. ure. Predavanje: Oskribovanje odraslega sadnega drevja (snaženje, gnjenje, pomladitev, varstvo itd.). Od 10. do 12. ure. Praktične vaje v sadovnjaku po dopoldanskem predavanju. Od 14. do 15. ure. Predavanje o spravljanju sadja, o ravnanju z namiznim sadjem in o sadni uporabi z ozirom na krajevne razmere.

Zlivinski sejem v Mariboru dne 28. decembra 1920. Prigralo se je: 60 volov, 4 biki, 140 krav, 6 telet, 3 konji. Cene so bile za kilogram žive teže sledede: Debeli voli od 14 do 15 K, srednji voli od 12 do 14 K, suhi voli od 12 do 13 K, biki od 10 do 11 K, krave, debele od 12.50 do 14 K, krave, srednje od 11 do 13 K, krave za klobasaroje od 8.50 do 10 K, krave, breje od 13 do 14 K, krave, mlečne od 13 do 14 K, krave za rejo od 12 do 13 K, teleta 15 do 16 K. Sejem je bil precej dobro obiskan in se je veliko živne razprodalo.

Vrednost denarja. Na denarnem trgu znaša se daj vrednost denarja: Za naših 100 K se dobi 440 avstrijskih krov, za naših 100 K se dobi 20 laških litir in za naših 100 K se dobi 50 nemških mark. Priporoča se, da v Svici in v Franciji avstrijska krova sploh nima nobene vrednosti in jo tudi nihče ne vzame.

Stari avstrijski drobiž, kot 20, 10, 2 in 1 vinarški noveci so še vedno v veljavi, ker dosedaj še ni izšla nobena naredba, katera bi bila razveljavila vrednost tega drobiža.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatcu je bilo v preteklem tednu popraševanje po hmelju nekoliko živahnješ, čeprav so cene nekoliko padle ter se gibale med 3600 do 4000 K za 50 kilogramov. Zlasti francoske pivovarne so se začele nekoliko bolj zanimati za zatečki hmeljski trg, kar je vsekakor ugodno znamenje.

Vagon trboveljskega cementa, 300 kg navadnega razstreilnega smodnika, vagon raznovrstnega železa (kvadratnega, okroglega, ploščatega in valjatega) in par sto kilogramov najboljšega mizarskega kleja ima oddati Obrtna nakupovalna in prodajna zadruga v Celju. Reflektant naj svoje potrebščine prijavijo v celjski ekspozitorji Urada za pospeševanje obrti (Celje, Prešernova ulica 3) do 24. t. m., eventualno brzozavno. Ista zadruga ima v skladislu tudi poldruži vagon pločevine 1000—2000 od 1 mm do 8 milimetrov.

Dopisi.

Jarenina. Lep božični večer je obhajala naša nadobudna mladina, Orli in Orlice ter mnogoštevilni prijatelji nedolžnega veselja so se zbrali v društvenih prostorih pred krasnim božičnim drevesom. Iz ust naših za dobro vnetih mlačenčev in dekle se je slišalo marsikaj lepega in spodbudnega. Prav tako! Veseli nas ta pojavi tem bolj, ker je prišel takoreč sam ob sebi. Svetovna vojska je začela za nekaj časa tudi pri nas vso društveno življenje, izvzemši par hrupnih veselic, se je le malokdo spomnil na izobraževalno delo. Mnogo pa so se trudili nasprotinci, da bi odvrnili naše ljudstvo od katoliško-narodne ideje. Zlasti ostudna je bila agitacija od nasprotne strani pri zadnjih volitvah. Se celo nedolžne šolske otroke so uporabljali za to. Toda hvala Bogu, pretežna večina je v naših vrstah. Orel in Orlica pogumno razprostira svoje peruti. Skrbno se vse pripravljajo, da se oživi zopet delovanje v bralnem društvu, ki naj bo zopet v ponos od nekdaj narodni Jarenini.

Sv. Benedikt v Slov. gor. Naša župnija se je pri volitvah odlikovala in izkazuje ¼ večino za SKZ, za katero je glasovalo nad 320 volilcev, za nasprotne stranke pa blizu 100 volilcev. — Naše bralno društvo živahnje deluje, o čemur je pričal zadnjio nedeljo velezanimi občni zbor. Steje 4 odseki: mlačenčki in dekliško zvezo, Orla in Orlico. — Dekliška zveza ponovi v nedeljo, 2. jan., po večernicah krasno igro „Junaške Blejke.“ Domačini in sosedje, pridite v velikem številu!

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. Spoštovani gospod urednik! Gotovo Vas in vse cenjene čitalce zanima izid volitev v šentjakobski občini, ker je v naši župniji rojen ponos naših samostojnežev, g. Schnuderl. Izid volitev je pokazal, da čenimo naše može in jih tudi ubogamo, čeprav v svojo lastno škodo. Pokazali smo pa tudi, kako hočemo rešiti begunske bede naše rojake in smo zato njihovega najboljšega moža poslali v Beograd, da se mu tako ne bo treba vsiljevati našim vrlim sosedom Jareninčanom. Vodili so nas pri tem tudi višji oziri, da nas proslavijo pred našimi brati Hrvati in Srbi s tem, da jih g. Mermolja pouči, kako se da na pet hektarov velikem posestvu uspešno prehraniti večja družina in se še pri tem zlahko vtrkne v žep 30 tisoč kron čistega dobčka. Tak veleum bo gotovo le v korist naši držav, kateri bo s svojim svetom pomagal iz socijalne bede. Kot privešek smo se dodali pol ducata liberalnih intelligentov, da se tako tudi pred ostalim svetom postavimo kot

jako spretne in prebrisane politike. Kot krov načini politični prebrisaniosti, ki so nam tudi pripomogli, da smo ostali v manjšini za našimi nasprotniki, so naši oči gerent, ki se pa odlikujejo v tem, da so za voliti, ni sklad Kmetske zveze darovali 100 K, na dan volitve jo pa potegnali z našimi nasprotniki. Mogoče jih je zmotila krava na Škrinjici samostojnih. Vemo pa tudi, da jim naša stranka ne ugaja, ker se zavzema tudi za viničarje in delavce, katere bi oni rajši prepuštili njih bedni usodi. Tako vidite, da smo se Jakičanci izvrstno držali in se potegnili za svoje najvišje vzore, ki so: prost izvoz, tega bomo tudi našno potrebovali za velikanski izvoz črešenj, katere še bomo nasadili v naših vinogradih po nasvetu Mermoljevem. Vneti smo tudi za triletni zakon, za protiversko šolsko postavo itd. Posebno bi še pa nas veselilo, da bi nataknili nagobčnik našim ne bodi jih treba.

Topoščica. V kliju temu, da je imel zavodniški trgovce in gostilničar Martin Ročnik p. d. Hrovat v svoji gostilni pogostne ponočne, navadno celonočne sestanke z obilno pičačo, kjer so se kovali črni napoleoni proti Kmetski zvezi in pripravljala Samostojna za volitve, je dobila vendar KZ 79 glasov — ne kadar je bilo javljeno 59 — Samostojna pa vključi tolikim žrtvam in trudu samo 64. Toliko pičača že cele tedne prej, zgodaj zjutraj na dan volitve skupen zavretek pri Hrovatu, mogočna procesija od tu na volišče v Topoščici pod osebnim vodstvom Hrovatovim in Virtičevim, ki sta med potjo neprestano klicala svojim backom „v peto Škrinjo!“ dobro vedoč, da obstoji nujna čreda iz pičancev in navednežev, ki bodo težko do pet štel, na potu zopet na dveh postajah brezplačna pičača, na eni žganje, na drugi mošt; in zato daj ta prevara, ko so mnogi teh, ki so zavzivali te dobrute, volili socijalnodemokratično listo, ki je dobitila 80 glasov. To je bilo jeze, kletve in zmerjanja pri Hrovatu tisti dan in še dalj časa! Mi pa, Škrinjci, privočimo zavodnišku Hrovatu to blamač in stičanje, samo radovedni smo, kako bo sedaj farbar svoje backe, ko se je Samostojna zvezala z mestnimi demokrati za centralizacijo proti samoupravi Slovenske, za katero se je z vso odločnostjo zavzelata tako osovražena in obrekovana KZ v SLS. He, g. Hrovatine in Virtič, kaj bo pa sedaj, ako bodo vajini kmetiški samostojci spregledali, da sta jih speljala med mestno centralistično gospodo?

Dobrna. Zapusti nas z novim letom učiteljica gospodična Berta Plevčak. V nedeljo smo se od nje poslovili in se je pri tem pokazalo kako priljubljena je bila gospodična v vseh slojih prebivalstva. Bog Vam povrn vse dobro, kar ste tukaj v prid mladine storili. Zelimo Vam veliko sreča na Vaši življenski poti.

Rajhenburg. Dne 23. novembra je umrla na Gorici Marija Medved, posestnikova žena. Bila je vlagledna in pobežna mati, skrbno in neutrudljivo delavna gospodinja. Dva njena sina sta padla v boju ob soški fronti. Kako priljubljena je bila, je pokazal njen lep pogreb, katerega se je udeležilo premnoga ljudstva ob blizu in daleč. Blag ji spomin in srečen večni pokoj!

Iz Prevorja. Pred par dnevi sem slučajno dobil v roke letak Samostojne, na katerem se me blati in se mi poskuša podlitati na zvit način nečastno, ali kakor že pravi: nekrščansko dejanje. Obrekovanec bi se naj poprej pri mojih predstojnikih prepričal, koliko sem se trudil in žrtvoval za cesto čez Prevorje in da mi je bila vedno pred očmi le poštost in dobrobit kozjanskega okraja, nikoli in nikdar pa lastni dobček. Ce misli obrekovanec, da tudi moji predstojniki niso bolj pošteni, kakor on sam, pa naj pride in pogleda račune ter se ob enem prepriča o nepojasnjenih dobčkih. Ako nisem cestnega dejanja razsipaval tako, kakor so nekateri pričakovali, ampak se branil plačevati pretirane cene in akom sem morebiti tudi obrekovalcu gledal na prste, mislim, da to ni bila nepoštenost ali hrepnenje po dobčkih. S tem sem izpolnjeval le svoje dolžnosti, ker ravno zato sem bil kot ud okrajnega odbora zaposten pri gradbi ceste, da se je gradilo kar mogoče s primernimi stroški. Sicer bi pa naj prišel obrekovanec z imenom na dan, da bi vedel, s kom imam opraviti. Dovolj žalostno je, da se najdejo še dandanes v kozjanskem okraju in osobito v Prevorju taki izvržki človeštva, ki se upajo tako velevažno podjetje, kakor je gradba ceste, otežkočiti in razdirati, namesto da bi ga podpirali. Sramota je za nekatere, akoravno maloštevilne Prevorjane, od kojih je bilo pričakovati malo več zanimanja in skupnega delovanja za takoj pomembno napravo, kakor je nova cesta. Njene važnosti in neobhodno potrebo so že poznali pred steleti takratni Prevorjani in Kozjani. Pa tudi prejšnja nam gotovo nepriznana avstrijska in Štajerska vlada je to pripoznala, ker sicer bi ne bila prevzela tričetrt vseh stroškov. In taki kričaci si upajo še trdit, da je stranka, kateri pripadajo, kmetska stranka, — katera se bo zavzemala za kmetske koristi. Ker je precej Prevorjanov pripomoglo SKS na volišču na Fištanju do večine, pričakujemo, da bodo vzelci oni in njihovi poslanici nadaljevanje gradbe ceste takoj v roke, da bo cesta vendar enkrat gotova, nakar bodo seveda moj mastni zaslužek odpadel. Ako pa tega ne bodo storili, bo sramota za vsakega, ki se bo družil s temi hinavci. Dokler mi možakarji, ki so me bili, ne dokazejo nepoštenosti, jih imenujem podle obrekovalcev in lažnjivcev. — Martin Vreško, Žeger pri Fištanju.

Slovenci širite naše liste!

Srečno in veselo Novo leto 1921

Želijo vsem svojim p. n. odjemalcem, prijateljem in znancem sledeče tvrdke:

Anončna ekspedicija IVAN SUŠNIK Slovenska ulica 15.	Restavracija in hotel „pri Zamorcu“ Jančar — Gospodska ulica.	Kavarna in fotograf Franc Kurnik, Slovenska ulica.	Klučavnictvo Fran Schell Koroška cesta.	Trgovina z meš. blagom Rudolf Herzeg, Slovenska ulica.	Mesarija Albert Achting, Jurčičeva ulica.
Restavracija „Maribor“ Ivan Valerija Šober, Vetrinjska ulica.	Gostilna Franc Rudi, Metljski vrh.	Papirna trgovina Zlata Brisača, Slovenska ulica 10.	Tovarna vozov F. Pergler Mlinska ulica 44.	Trgovina z meš. blagom Josip Šerec, Aleksandrova cesta 57.	Mesarija Fric Wutte, Ketejeva ulica 5.
Restavracija „Klavnica“ Ernest Birtič.	Gostilna in mesarija Franc G. Dreisiger, Kartevina.	Tovarniška zaloge papirja in pisalnih potrebščin Ludvik Šef, Prešern ul. 1.	Tovarna pohištva Peter Hochnegger in drug., Koroška cesta.	Trgovina z meš. blagom M. Berdejs, Trg svobode 1.	Puškar Josip Strnad, Aleksandrova cesta.
Restavracija gl. kolodvor Franc Stickler.	Gostilna Ter. Jos. Masek, Krtcovina 148.	Klebučar Ivan Kvas Metljska cesta 74.	Zaloga pohištva Ernst Zelenka Šolska ulica.	Trgovina z meš. blagom Adolf Radi, Aleksandrova cesta 40.	Kava, čaj, kakao, P. Erzin Gospodska ulica 28.
Restavracija Martin Fuchs Jurčičeva ulica 7.	Gostilna in špecerija JOSIP DERGAS, Koroška cesta 48.	Kotlar Lovrenc Tomažič Sedna ulica 24.	Zaloga pohištva K. Preis Slovenska ulica.	Trgovina z meš. blagom Avgust Schrock, Vetrinjska ulica 7.	Trgovina s porcelanom Franc Bernhard, Aleksandrova cesta.
Gambrinova dvorana Alois Racič, Gregorčičeva ulica.	Gostilna „Linhartov dvor“ Beti Dragotin Žohar, Tržaška cesta 47.	Kotlar Demeter Glumac Vejačniška ulica.	Manufakturna trgovina Rudolf Niefergal, Koroška cesta 1.	Trgovina z meš. blagom Resnik & Vabić, Krčevina 203.	Trgovina z delikatesami Felits Pučke, Aleksandrova cesta.
Gostilna in mesarija Ljudevit Vlahovič, Aleksandrova cesta 38.	Gostilna Franc Prohaska Štrma ulica 12.	Trgovina z usnjem in čevljars. po repšči. Konzerte u & Reisman Slovenska ulica 20.	Manufakturna trgovina Franjo Majer, Glavni trg.	Zaloga poljedeljskih strojev Ivan Hajny, Aleksandrova cesta.	Trgovina z delikatesami H. Princić, Aleksandrova cesta.
Gostilna Ivan Holzknecht Vetrinjska ulica.	Gostilna „Pri Brodu“ Franc Balon — Pobrežje.	Zaloga čevljev in usnja Josip Sulic, Aleksandrova ulica 30.	Manufakturna trgovina Karl Jančič, Aleksandrova cesta 11.	Trgovina s papirjem in poljedeljskimi stroji Ana Karl Kresnik, Držav. e.	Tovarna mesn. izdelkov Anton Tavčar, Krčevina.
Restavracija pri „gl. pošti“ Terezija Pavlič, Sto na ulici.	Gostilna „Bell zajc“ Ivan Henigman. Metljska cesta.	Zaloga čevljev F. Mikl, Koroška cesta.	Manufakturna trgovina Aleksander Strelak, Trg svobode.	Brivec Jernej Pirc, Aleksandrova cesta 30.	Tovarna mesn. izdelkov Rudolf Welle, Krčevina.
Gostilna Alojzija Safarič, Splavarška ulica 5.	Gostilna in mesarija Franc Zokal Metljska cesta 7.	Združeni čevlj. mojstri v Mariboru in okolici Pri državnem mostu.	Krajača in zalogi modnih oblik — Franc Žerjav Aleksandrova cesta.	Elektrotehnično pod- jetje Sachs & Tratnik, Maribor — Ljubljana.	Brivec Franc Novak, Aleksandrova cesta.
Gostilna Alojzija Včer, Vojašnitska ulica 10.	Gostilna „Pri grozdu“ Adolf Spatek, Aleksandrova cesta 8.	Zaloga čevljev E. Blasina Slovenska ulica 2.	Trgovina z meš. blagom J. Rantner, Koroška cesta 8.	Trgovina z galanterijo Josip Antloga, Trg svobode 1.	Trgovina z galanterijo M. Letenja, Aleksandrova cesta.
Gostilna pri Zlatem konju Alojzij in Marija N krep, Vetrinjska ulica	Hotel in restav. UNION Civil Tratnik, Slovenska ulica.	Tovarna mila ZLATOROG	Trgovina z meš. blagom Leopold Gusl, Koroška cesta 16.	Urar Franc Stojec, Jurčičeva ulica 8.	Manufakturna trgovina Albert Kopac, Glavni trg.
Gostilna Ana Žičkar Mlinska ulica.	Velika kavarna F. Kücher Glavni trg.	Slaščičarna Eman Illich, Slovenska ulica.	Čevljarski mojster Franc Galob, Maribor, Cvetlična ulica 9.	Mesarija V. T. Pirš, Trg svobode.	Kavarna „Central“ Gospodska ulica.
Gostilna Anton Koštemaj Mlinska ulica.	Slikar Franc Krajnc. Maribor, Cvetlična ulica 8.	Mesar Franjo Hohnjec Frankopanova ulica 11.	Izvošček in gavaža Edvard vitez Nowakovskyjeva vdova Kresnikova ulica 1.	Tiskarna sv. Cirila.	

zaznati

Oglas. Dajem spoštovanim odjemcem na znane, da sem soper priče kmetstvom mletjem. Zagotavjam, da budem vrat, ga najbolje in najhitreje posregel. Milin je na novo popravljen in izdejtu najlepšo moko. Mila je vsak dan odprt od 8 do 12. in od 1. do 6. ure. Mila na Loki kraj Ptuja, poprej Rengo v decembri 1920 Richard Orsich. 1026

kupi se:

Fižol, pšenico, rž, tor sploh vse dejelne pridelke krogli in pšenice na bolje trgovina z dejelnimi pridelki Josip Šerec, Maribor, Aleksandrova cesta 57. 1004

GODALA vseh vrst, kot trdobe te, rože, itd. kupi Kmetko bralno d. o. v Jarenini. 1042

preda se:

Vida iz leta 1919 ima večino mnovine v valigi Godarstva zadrga v Gor Radgoni. Ponudbe na naslov zadrga. 1085

Tovorni ayto.

Gospodarska združba v Gorjani Radgoni ima na prodaj tovorni avto nazadnje "Raba" s 40 HP. Avto je v popolni in brezščinem stanju in na ogled pri tvrdki "Selbstrofa" v Mariboru. Natanko podatke daje razvrateljstvo združbe. 1084

Dva mlada (2 letna) bika bele, marijadorske pasme, proda Jože Kolečnik, Brezno ob Dravi. 1046

Jaboljene divjake izborce kakovosti, v štirih izbojih od 40 vin. do K 120 komad, oddaja drevesica Ivan Dolnišek, Št. Ilij, p. Velenje. 1056

Smo' a za arati se dobri v trgovini Vida Murko Metljska cesta 24, Maribor. 1032

Žganje droženo in tropinsko, pristalo domačie in škopilisce na trje škropiti niti po cevi. Davorin Pomer. 8v. Vid pri Ptaju. 1016

Vinogradni pozor!

Na vseh cepljene trte so na prodaji in sicer najbolj rodovitne vrste. Bela Šmarica in sicer necepjena ki pa jeko bogato rodi. Kd' si boste narociti lepe in modne cepljene trte, naj se takoj oglasti pomeno ali ustneno pri Francu Slodičku, trgovcu pri sv. Lovrenču v Slov. gor. p. Jurčincu pri Ptaju. Cena trtam po dogovoru. 1018

Samo 1 minuto hoda

imate od kolodvora pa do špecerijske trgovine

1018

FRECE & PLAHUTA, Celje

Aleksandrova (prej Kolodverska) ulica 7.

Vednosveža špecerijsko in kolonijalno blago

Krava na prodaj. Vprašajte

Se Metljska cesta 24

M. ribor. 1028

Službe:

Kuharica, gospodinja
srednje starosti i. k. tudi na polu razumu,
je služba v župnišču. J. G. Vrt
ulica 12. 1018

Kmetska hiči,
vajenska vetruga gospodinjskega
dela na d. tel., išče s utrbo radi
narti staričev. Naslov v upravitelu.

Šafer, lastni se dobro razume pri poljedeljstvu in živinoreji, se sprejme z 1. prisencem. Poučne s sprčevali, na

vedno doseganjega izkuševanja in označbo zahtevane plače na ter Majdič, Cel e

1007

Organist in cerkvenik želi
službo. Je spreten Cecilijanec s
družino Šolskim spričevalom, ter z
dobrimi spričevali od č dohovitne
Najbrje kjer v svojem domačem
kraju v Slov. gor. Služba naj bi
bila takša, da ena obitelj zamore
živeti in da je zbirca v zrnu in
dostojno stanovanje. Naslov v
upravitelu.

POZOR!

Milnarji, kmetje, stavbeniki in stavbi pod-

jetniki, dobite žične mreže

za poljedeljstvo v trgovini za košare in rešeta

SAMO PRI

JOSIP ANTLOGA, Maribor

TRG SVOBODE (Sotesaplatz).

Tankaj se spremenijo tudi vse v to stroko spadajoča popravila.

Pismenam vprašaujem je priložiti znakom na odgovor. 928